

ĐỀ THI GIAO LƯU

I. ĐỌC - HIỂU (6,0 điểm): Đọc văn bản sau và thực hiện các yêu cầu:

Một cậu phụ hồ nghèo rót nuôi giấc mơ vào Nhạc viện! Nhiều người khuyên cậu nên theo một ước mơ khác, thực tế hơn. Nhưng cậu tin vào bản thân và không có mục tiêu nào có thể làm cậu xao lãng. Tôi nghe tim mình nhói lên, vì một điều đã cũ, “người nghèo nhất không phải là người không có một xu dính túi, mà là người không có lấy một ước mơ”.

... Năm tháng qua đi, bạn sẽ nhận ra rằng ước mơ không bao giờ biến mất. Kể cả những ước mơ rờ dai nhất trong lứa tuổi học trò - lứa tuổi bất ổn định nhất. Nếu bạn không theo đuổi nó, chắc chắn nó sẽ trở lại một lúc nào đó, day dứt trong bạn, thậm chí dẫn dắt bạn mỗi ngày.

Nếu vậy, sao ta không nghĩ đến điều này ngay từ bây giờ?

Sống một cuộc đời cũng giống như vẽ một bức tranh vậy. Nếu bạn nghĩ thật lâu về điều mình muốn vẽ, nếu bạn dự tính được càng nhiều màu sắc mà bạn muốn thể hiện, nếu bạn càng chắc chắn về chất liệu mà bạn sử dụng, thì bức tranh trong thực tế càng giống với hình dung của bạn. Bằng không, có thể nó sẽ là những màu sắc mà người khác thích, là bức tranh mà người khác ưng ý, chứ không phải bạn. Dan Zadra viết rằng: “Đừng để ai đánh cắp ước mơ của bạn”. Vậy thì hãy tìm ra ước mơ cháy bỏng nhất của mình, nó đang nằm ở nơi sâu thẳm trong tim ta đó, như một ngọn núi lửa đợi chờ được đánh thức...

(Theo, Phạm Lữ Ân, Nếu biết trăm năm là hữu hạn, NXB Hội nhà văn, 2012)

Câu 1 (1,0 điểm): Xác định phương thức biểu đạt của đoạn trích? Theo tác giả, thế nào là người nghèo nhất?

Câu 2 (1,0 điểm): Nêu nội dung đoạn trích?

Câu 3 (1,0 điểm): Em hiểu như thế nào về câu: *Sống một cuộc đời cũng giống như vẽ một bức tranh vậy*?

Câu 4 (1,0 điểm): Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ đặc sắc nhất trong đoạn văn sau: “Sống một cuộc đời cũng giống như vẽ một bức tranh vậy. Nếu bạn nghĩ thật lâu về điều mình muốn vẽ, nếu bạn dự tính được càng nhiều màu sắc mà bạn muốn thể hiện, nếu bạn càng chắc chắn về chất liệu mà bạn sử dụng, thì bức tranh trong thực tế càng giống với hình dung của bạn.”

Câu 5 (2,0 điểm): Thông điệp nào trong đoạn trích có ý nghĩa nhất đối với em? Hãy lí giải sự lựa chọn đó của em (Trình bày khoảng 5-7 dòng)

II. TẠO LẬP VĂN BẢN (14,0 điểm)

Câu 1.(4,0điểm)Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của anh chị về ý kiến sau: "Người nghèo nhất không phải là người không có một xu dính túi, mà là người không có lấy một ước mơ"

Câu 2 (10 điểm). Một nhà văn Pháp đã nói “Đọc một câu thơ hay ta bắt gặp một tâm hồn con người” Qua bài thơ “Bạn đến chơi nhà” của Nguyễn Khuyến, em hãy làm sáng tỏ ý kiến trên

“Đã bấy lâu nay, bác tới nhà
Trẻ thời đi vắng, chợ thời xa
Ao sâu nước cả, khôn chài cá
Vườn rộng rào thưa, khó đuổi gà
Cải chửa ra cây, cà mới nụ
Bầu vừa rụng rốn, mướp đương hoa
Đầu trò tiếp khách, trầu không có
Bác đến chơi đây, ta với ta”
(Nguyễn Khuyến)

- HẾT-

ĐÁP ÁN VÀ BIỂU ĐIỂM

NỘI DUNG	Điểm
I. ĐỌC- HIỂU	6,0
Câu 1:	1,0

<ul style="list-style-type: none"> - Phương thức biểu đạt của văn bản: Nghị luận - Theo tác giả: <i>người nghèo nhất không phải là người không có một xu dính túi, mà là người không có lấy một ước mơ.</i> 	
<p>Câu 2: Nội dung chính của đoạn trích:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sự khâm phục của tác giả về niềm tin vào bản thân và ý chí, lòng quyết tâm thực hiện ước mơ của cậu bé phụ hồ nghèo. - Lời khuyên của tác giả đối với mọi người đặc biệt là thế hệ trẻ: cần phải có ước mơ và luôn theo đuổi ước mơ để không bao giờ phải nuối tiếc. Đặc biệt là hãy tìm ra và đánh thức ước mơ cháy bỏng nhất ẩn sâu trong trái tim mình. 	1,0
<p>Câu 3: HS có thể giải thích theo những ý sau:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Chúng ta là người hoàn toàn chủ động tạo dựng, vẽ lên cuộc sống của chính mình, sống cuộc đời mà mình mong muốn cũng giống như người họa sĩ chủ động sáng tạo suy ngẫm về điều mình muốn vẽ, màu sắc, chất liệu... - Cuộc đời của mỗi người chính là bức tranh đa sắc màu mà ta vẽ lên trong suốt cả một hành trình. Vì vậy, để bức tranh ấy trở nên đẹp đẽ, có giá trị ta cần phải biết đánh thức những ước mơ trong trái tim mình. 	1,0
<p>Câu 4: -Biện pháp so sánh : <i>“Sống một cuộc đời cũng giống như vẽ một bức tranh”</i>. So sánh cuộc đời – một bức tranh.</p> <p>-Tác dụng: giúp câu văn trở nên gợi hình, gợi cảm, gây ấn tượng mạnh với người đọc, người nghe, giúp người đọc có cái nhìn sâu sắc hơn về ý nghĩa của cuộc sống. Cuộc đời giống như một bức tranh đầy màu sắc. Mỗi người là một họa sĩ, tự vẽ nên bức tranh cuộc đời cho riêng mình. Chúng ta có thể lựa chọn màu sắc, chất liệu, đường nét,... để tạo nên bức tranh của mình. Cuộc đời có thể là bức tranh tươi đẹp, rực rỡ với những gam màu ấm áp, hạnh phúc</p>	1,0
<p>Câu 5: HS có thể dựa vào những gợi ý dưới đây để hoàn thành đoạn văn của mình.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Thông điệp có ý nghĩa nhất: <ul style="list-style-type: none"> + Niềm tin vào bản thân để thực hiện ước mơ. + Luôn biết nuôi dưỡng và không ngừng theo đuổi ước mơ. - HS nêu rõ vì sao thông điệp đó có ý nghĩa nhất đối với bản thân một cách thuyết phục. 	2,0
<p>II. TẠO LẬP VĂN BẢN</p>	14,0

<p>Câu 1: Trình bày suy nghĩ về ý kiến: "Người nghèo nhất không phải là người không có một xu dính túi, mà là người không có lấy một ước mơ"</p> <p>a. Đảm bảo thể thức, dung lượng yêu cầu của một đoạn văn</p> <p>b. Xác định đúng nội dung chủ yếu cần nghị luận</p> <p>c. HS trình bày được suy nghĩ của bản thân về ý kiến:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hs có nhiều cách diễn đạt khác nhau, có thể viết theo các hướng sau: - Giới thiệu vấn đề: Dẫn dắt về vai trò, ý nghĩa của ước mơ đối với đời sống của con người. - Giải thích từ khoá: <ul style="list-style-type: none"> +) “Nghèo” là sự thiếu thốn những nhu cầu tối thiểu. +) “Ước mơ” là những điều tốt đẹp ở phía trước mà con người tha thiết, khao khát hướng tới mong đạt được. +) “Người không có lấy ước mơ” là người nghèo hơn cả “người không có một đồng xu dính túi”. => Câu nói đề cao mơ ước, vai trò, ý nghĩa, giá trị của mơ ước với cuộc sống con người. - Bàn luận: <ul style="list-style-type: none"> +) Trong cuộc sống, nếu ta sống mà không có ước mơ, cuộc đời sẽ trở nên tẻ nhạt, vô nghĩa, tâm hồn nghèo nàn, cần cỗi. +) Nếu có ước mơ con người sẽ có sức mạnh, có động lực để vượt qua mọi gian lao, thử thách của cuộc sống và có niềm tin vào tương lai. +) Dẫn chứng: <ul style="list-style-type: none"> ~ Chủ tịch Hồ Chí Minh: Với khát vọng giành lại độc lập cho dân tộc, Người đã quyết định đặt chân lên con tàu Đô Đốc Đô-xtôi-ép-ski tìm đường cứu nước. ~ Tỉ phú Phạm Nhật Vượng - Chủ tịch tập đoàn Vingroup: Với khát vọng đưa Việt Nam trở thành "con hổ Châu Á mới", nhờ tham vọng cùng tầm nhìn chiến lược, có mục tiêu nên ông đã trở thành doanh nhân thành đạt, thuộc TOP những người giàu nhất Việt Nam. => Những hình ảnh trên là điểm sáng để các bạn trẻ học lập, noi gương. +) Phê phán những người sống không có ước mơ, những người vì sợ thất bại hoặc không đủ ý chí, nghị lực để nuôi dưỡng ước mơ. - Bài học nhận thức + hành động: Nhận thức được vai trò, giá trị của ước mơ trong cuộc sống để thấy bản thân cần xây dựng mơ ước, biến nó thành hiện thực. Ước mơ có thể đạt được hoặc không nhưng con người cần có ý chí, nghị lực và luôn dám mơ ước. 	<p>4,0</p> <p>0,5</p> <p>0,5</p> <p>0,5</p> <p>2,0</p> <p>0,5</p>
<p>Câu 2: 10 điểm</p>	
a. Đảm bảo thể thức, dung lượng yêu cầu của một bài văn nghị luận.	0,5
b. Xác định nội dung chủ yếu cần nghị luận	
<p>c. Triển khai hợp lý nội dung bài văn. Có thể viết theo hướng sau:</p> <p>A. Mở bài:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dẫn dắt, giới thiệu vấn đề. - Trích dẫn ý kiến. 	0.5

<p>- Nêu tác giả, tác phẩm.</p> <p>B. Thân bài (8 điểm)</p> <p>1. Giải thích nhận định</p> <p>- “Đọc”: hoạt động tiếp cận với văn bản ngôn từ.</p> <p>- “gặp gỡ”: phát hiện, nhận thức, thấu hiểu.</p> <p>- “một câu thơ”:</p> <p>+ Nghĩa hẹp: là tác phẩm văn học thuộc thể loại trữ tình.</p> <p>+ Nghĩa rộng: tác phẩm nghệ thuật, sản phẩm tinh thần của người nghệ sĩ.</p> <p>- “một tâm hồn”: đời sống nội tâm (cảm xúc và tư tưởng).</p> <p>=> Ý kiến khẳng định: Thơ ca là tiếng nói tâm hồn của người nghệ sĩ. Bởi vậy đọc một câu thơ, chúng ta không chỉ cảm nhận được vẻ đẹp của ngôn từ mà còn cảm nhận được vẻ đẹp tâm hồn của thi sĩ gửi gắm trong câu thơ đó. Bởi thơ là tiếng nói của tâm hồn, tình cảm con người, những rung động, những cảm xúc, những suy nghĩ của con người trước đời sống, là cuộc sống bên trong của nhà thơ và là đối tượng biểu hiện của thơ.</p>	2 đ
<p>2. Bàn luận</p> <p>* Đó là một ý kiến đúng đắn.</p> <p>- Xuất phát từ đặc trưng của văn học: Phản ánh hiện thực cuộc sống nhưng không dừng đọng, không lạnh lùng mà gắn liền với tình cảm, cảm xúc của người nghệ sĩ.</p> <p>- Xuất phát từ đặc trưng của thơ: Thơ là tiếng nói tâm hồn, tình cảm con người, những rung động, những cảm xúc, những suy nghĩ của con người trước đời sống, là cuộc sống bên trong của nhà thơ và là đối tượng biểu hiện của thơ. Vì vậy, Tố Hữu mới khẳng định: “Thơ là tiếng nói hồn nhiên nhất của tâm hồn”. Thơ thể hiện những rung động và cảm xúc của con người.</p> <p>+ Thơ không chỉ thể hiện tình cảm của người sáng tạo mà còn là nơi lan truyền cảm xúc, tạo nên sự đồng cảm của người đọc.</p> <p>- Thực tế khi đọc những tác phẩm văn học có giá trị, chúng ta luôn bắt gặp tâm hồn, tình cảm của người nghệ sĩ.</p> <p>-Đọc Bạn đến chơi nhà của Nguyễn Khuyến, ta gặp một con người luôn đề cao và trân trọng tình bạn tri kỉ, một con người có tâm hồn thanh cao, gắn bó với cuộc sống đồng quê, cũng là một con người thâm trầm, hóm hỉnh.</p>	1đ
<p>hoc357.edu.vn</p> <p>3. Chứng minh.</p> <p>3.1. Giới thiệu vài nét về tác giả và bài thơ.</p> <p>- Nguyễn Khuyến (1835-1909) hiệu là Quế Sơn, lúc nhỏ tên là Nguyễn Thắng. Sinh ra tại quê ngoại - xã Hoàng Xá (nay là xã Yên Trung), huyện Ý Yên, tỉnh Nam Định. Do đỗ đầu cả ba kì thi nên Nguyễn Khuyến được gọi là Tam Nguyên Yên Đổ. Tuy đỗ đạt cao nhưng ông chỉ làm quan hơn mười năm, còn phần lớn cuộc đời là dạy học và sống thanh bạch ở quê nhà.</p> <p>-Sau khi cáo quan về ở ẩn, Nguyễn Khuyến đã chọn cuộc sống điền viên dân dã, giản dị. Một hôm, có người bạn tri kỉ đã lâu không gặp ghé thăm, nhưng ông lại không có gì để thiết đãi bạn. Trước tình cảnh oái oăm này, Nguyễn Khuyến đã làm bài thơ Bạn đến chơi nhà để tự trào đồng thời giải bày nỗi lòng</p>	1,0đ

mình.

3.2. Chứng minh

Luận điểm 1. Tâm hồn con người trân trọng tình bạn tri kỉ:

-Niềm vui bất ngờ khi có bạn hiền đến thăm khi mình đã từ quan về quê ở ẩn (Phân tích câu 1)

-Tình cảm gắn bó sâu nặng thể hiện trong mong muốn tiếp đãi bạn hiền và lời đùa vui hóm hỉnh (Phân tích 6 câu thơ tiếp theo) 1đ

-Lời khẳng định tình bạn tri kỉ vượt qua mọi thứ vật chất tầm thường (Câu cuối)

Luận điểm 2. Tâm hồn một con người có nếp sống thanh cao, gắn bó với lao động, với đồng quê : -Từ quan về quê sống cuộc sống giản dị, thanh bần.

-Giới thiệu với bạn về những thứ cây nhà lá vườn do tự tay mình làm ra... 1,0

-Dùng ngôn ngữ bình dân chữa ra cây, vừa rưng rờ.....,

Luận điểm 3. Tâm hồn của một bậc cao nhân, vừa đùa vui hóm hỉnh, vừa thâm trầm sâu xa:

-Sau lời chào là những câu thơ ẩn chứa nụ cười hóm hỉnh, tất cả đều có nhưng lại chẳng có thứ gì để có thể thết đãi bạn quý... Cả miếng trầu cũng không có. 0,5

-Bài thơ mang ý nghĩa sâu sắc về một tình bạn cao đẹp, vượt qua tất cả hoàn cảnh, thời gian, địa lí, vượt qua mọi thứ vật chất tầm thường... Bài thơ thể hiện tài năng của nhà thơ, cũng thể hiện trí tuệ, sự uyên bác của một nhân cách lớn

4.) Đánh giá: 0,5

1. *Đánh giá về nghệ thuật thể hiện: thể thơ thất ngôn bát cú, ngôn ngữ giản dị nhiều khẩu ngữ, kết cấu độc đáo bắt đầu ở câu kết...*

2. *Nội dung: Đọc bài thơ ta bắt gặp vẻ đẹp tâm hồn của nhà thơ Nguyễn Khuyến: một con người uyên bác, một nhà thơ lớn, sống thanh cao, giản dị, trọng tình nghĩa. Ông là một tác giả lớn trong nền văn học trung đại Việt Nam.*

3. *Đánh giá chung về vấn đề cần nghị luận:*

-Thơ ca, nghệ thuật là nơi người nghệ sĩ giải bày tâm tư, cảm xúc, rung động trước cuộc đời.

-Tác phẩm biểu hiện tâm hồn nhà thơ, vẻ đẹp tâm hồn nhà thơ là cội nguồn tạo nên vẻ đẹp, giá trị tác phẩm.

-Đọc thơ hay, gặp gỡ tâm hồn người nghệ sĩ, người đọc thơ được thanh lọc, hoàn thiện tâm hồn mình.

Kết bài:

-Đánh giá khái quát lại vấn đề.

-Bộc lộ tình cảm, suy nghĩ của bản thân về vấn đề vừa làm sáng tỏ.